

Preken i Fjellhamar kirke 2. jan 2011

Kristi Åpenbaringsdag

Kapellan Elisabeth Lund

4-500 år før Kristus levde filosofen Sokrates i Athen. Det fortelles at det en gang kom en ung mann til ham og ba om å få visdom.

”Bli med meg” sa Sokrates, og gikk i forveien gjennom byen og ned til havet. Han gikk ut i vannet til de stod i vann til magen. Sokrates tok tak i den unge mannen og dukket ham under vann i 20 sekunder før han rettet ham opp igjen. Så spurte han: ”Hva var det du ville ha?” Mannen svarte: ”Visdom”.

Da dukket Sokrates ham under igjen. Denne gangen i 30 sekunder. Og spurte: ”Hva var det du ba om?” Den unge mannen svarte anpustent: ”Visdom”.

Enda en gang ble han dukket under. 40 sekunder denne gangen. Og da han kom opp og Sokrates spurte hva han ville ha, klarte han bare å stamme fram et ord: ”Luft!”

Sokrates sa: ”Når du lengter like mye etter visdom som du nå lengtet etter luft, så vil du få visdom”.

I dag får vi høre om noen vise menn som leter etter sannhet. De lengter så sterkt etter å finne det, at de begir seg ut på en lang reise.

Vi vet ikke helt hvem disse mennene var, og ikke egentlig hvor mange de var. De hadde med tre gaver til Jesus, så det er blitt vanlig å snakke om tre vise menn. I den opprinnelige greske teksten i Bibelen, blir disse mennene kalt magoi. Det er et ord som opprinnelig ble brukt om prestekasten i de persiske fjellområdene. Der Iran ligger nå. På Jesu tid ble det også brukt om vismenn og rådgivere ved templene og det kongelige hoff.

De kommer iallfall fra Østen, fra en annen religion enn jødedom, og de er vise. De leser i stjernene og ifølge deres beregninger betyr den store stjerna på himmelen at det nå er født en konge. En konge som er så stor at de må finne ham og hylle ham.

I evangeliet etter Matteus i det 2. Kapittel står det hva som skjedde:

Da Jesus var født i Betlehem i Judea, på den tiden Herodes var konge, kom noen vismenn fra Østen til Jerusalem **2** og spurte: «Hvor er jødernes konge som nå er født? Vi har sett hans stjerne gå opp, og vi er kommet for å hylle ham.»

3 Da kong Herodes hørte det, ble han svært urolig, og hele Jerusalem med ham. **4** Han kalte sammen alle overprestene og folkets skriftlærde og spurte dem ut om hvor Messias skulle bli født.

5 «I Betlehem i Judea,» svarte de, «for slik står det skrevet hos profeten:

6 *Du Betlehem i Juda land*

er slett ikke den ringeste av fyrstene i Juda.

For fra deg skal det komme en fyrste

som skal være hyrde for mitt folk Israel.»

7 Da kalte Herodes vismennene til seg i all stillhet og spurte dem nøye ut om tiden da stjernen hadde vist seg. **8** Så sendte han dem til Betlehem og sa: «Dra av sted og forhør dere nøye om barnet! Og når dere har funnet det, så meld fra til meg, for at også jeg kan komme og hylle det.»

9 Da de hadde hørt kongens ord, dro de av sted. Og se, stjernen som de hadde sett gå opp, gikk foran dem inntil den ble stående over stedet der barnet var.

10 Da de så stjernen, ble de fylt av jublende glede. **11** De gikk inn i huset og fikk se barnet og dets mor, Maria, og de falt på kne og hyllet ham. Så åpnet de sine skrin og bar fram gaver til barnet: gull, røkelse og myrra.

12 Men i en drøm ble de varslet om at de ikke måtte vende tilbake til Herodes, og de tok en annen vei hjem til sitt land.

Slik lyder Herrens ord

De vise menn gikk etter lyset. De fulgte en stjerne.

De var en slags vitenskapsmenn som hadde gjort sine beregninger, og som hadde sine forventninger om hva de ville finne.

Det var intellektet og fornuften deres som hadde gitt dem det de trengte for å vite hva de skulle se etter, men det må ha vært hjertet og lengselen som fikk kroppen til å dra den lange veien for å hylle et lite barn.

De visste noe om hvorfor de dro, men samtidig begav de seg mot noe ukjent og usikkert. Det eneste de hadde å følge var en stjerne, og for å følge den måtte de vel også vandre om natten.

De visste at de så etter et kongebarn, og derfor dro de til hovedstaden Jerusalem, som ligger bare omtrent en mil fra Betlehem. For i Jerusalem var kongens slott. Det er jo naturlig å forvente at det er der man finner et kongebarn. Men barnet var ikke der, og det skulle vise seg å bli et kjennetegn for Jesus Kristus. Han er ikke alltid å finne der vi mennesker forventer å finne ham.

Forventningene våre er på en eller annen måte alltid farget av de erfaringene vi allerede har gjort oss. Og erfaringene kan av og til begrense forventningene våre.

De vise menn forventa å finne et kongebarn på et slott, men det de fant var et barn født av en fattig mor i en stall i Betlehem. Var det de fant bedre eller dårligere enn det de hadde forventa?

Når vi hører om hvordan Jesus ble født, hvordan Gud selv blir lagt i en krybbe, så er det som om Gud gir oss en grensesprengende erfaring som kan gi oss et levende håp. Et håp som kan åpne opp for helt nye forventninger. Når Gud selv kan bli funnet i matfatet til dyra i en skitten stall, så er det kanskje mulig å finne ham også hos oss?

Jeg vil fortelle dere en fortelling.

Det var en abbed i et munkekloster som var veldig bekymra for klosterets framtid. Det var ingen rekruttering av nye munkere, og nå var det bare fem gamle munkere igjen.

I nærheten av klosteret var det en liten hytte hvor det fra tid til annen kom en rabbiner og levde som eremitt.

En dag bestemte abbeden seg for å oppsøke rabbineren for å få et råd om hva han skulle gjøre. De praterte litt sammen, og idet abbeden skal gå sier rabbineren: ”Jeg har ikke noe råd å gi deg. Det eneste jeg kan si er at Messias, Jesus, er en av dere”.

Dette merkelige svaret grubla munkene på i dagene, ukene og månedene som fulgte. De undra seg over hva rabbineren kunne ha ment når han sa at: ”Messias er en av oss.”

De var fem munkere.

Kunne han ha ment abbeden?

Ja, om han mente noen av oss, så måtte det jo være ham. Fader abbeden. Han har vært leder i over en generasjon.

På den annen side kan han ha ment broder Thomas. Han er en hellig mann. Alle vet at han er et klart skinnende lys.

Ganske sikkert ikke kan han ha ment broder Elred. Han er en skikkelig vanskelig og irriterende mann. Men, selv om han ofte er en plage for andre, så egentlig når man ser tilbake, har Elred praktisk talt alltid rett. Ofte fullstendig rett. Kanskje rabbineren faktisk mente broder Elred.

Men sikkert ikke broder Phillip. Han er så passiv, en riktig dott. Men han har likevel en nesten mystisk evne til alltid å være der når man trenger ham. Han dukker opp ved siden av som gjennom et trolleri. Kanskje broder Phillip er Messias?

Den femte munken, broder Nickolas, tenkte: Han kan umulig ha ment meg? Jeg er bare et vanlig menneske. Men anta at han mente meg og at jeg er Messias: Å Gud, kan det være mulig...?

Mens de gamle munkene på denne måten tenkte fram og tilbake på dette, skjedde det at de begynte å behandle hverandre med den størst mulige respekt. Dette for alle eventualiteters skyld, i tilfelle noen av dem virkelig skulle være Messias. Og for den ytterst usannsynlige muligheten at hver munk selv skulle være Messias, begynte de også å vise den største aktelse mot seg selv.

Tiden gikk, og folk i alle aldre fortsatte å komme på turer og til piknik i skogen hvor klosteret lå. Og noen gikk inn i det gamle, slitte kapellet i klosteret for å sitte der i stillhet eller meditere litt. Og når de gjorde det opplevde de at den aura og respekt som de gamle munkene omgav seg med prega hele rommet og stedet. Det var noe eiendommelig og fengslende i alt som skjedde der.

Så hendte det også at noen yngre menn kom på besøk til klosteret. De talte oftere og oftere med de gamle munkene. En etter en ble så betatt at de ba om å få gå inn i ordenen.

Og innen noen år hadde klosteret igjen blitt et sentrum for lys og åndelighet på stedet. Alt takket være rabbinerens gave.

Kanskje vi kan la det nye året bli en oppdagelsesferd der vi kan se etter Jesus. Også i oss selv og i hverandre.

Vi kan, som de vise menn, gå etter lyset. Kanskje vi da også vil oppdage hva vi lengter etter?

Hva som kan sette oss i bevegelse.

Etterpå kan vi gå mot stjerna og stallen her framme, og ta imot Jesus i nattverden

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir en sann Gud fra evighet til evighet.